

'Samenvoegen partijen grond'

Informatieblad voor toezichthouders

In Nederland komen bij allerlei werkzaamheden, zoals bouwen, wegeaanleg, natuurontwikkeling en bodemsaneringen, grote hoeveelheden grond vrij die niet direct elders kunnen worden toegepast. Die grond wordt door de overheid en bedrijven vaak tijdelijk opgeslagen tot die elders weer kan worden toegepast of afgezet.

Verschillende partijen grond worden soms bedoeld of onbedoeld samengevoegd tot grotere partijen zonder dat men beschikt over een erkenning op basis het Besluit bodemkwaliteit (BRL 9335 of BRL 7500). Dat is verboden.

Het samenvoegen van partijen grond is een werkzaamheid die alleen mag worden uitgevoerd door overheden en bedrijven die beschikken over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit (BRL 9335 of BRL 7500).

Dit informatieblad is bedoeld als ondersteuning bij toezicht en handhaving van grondopslag waarvoor nog geen erkenning is verleend. Ingegaan wordt op:

- 1 Aanleiding & actiemaand grondopslag november 2011**
- 2 Wettelijk kader**
- 3 Wanneer is sprake van samenvoegen van verschillende partijen grond**
- 4 Checklist**
- 5 Toezicht & handhaven (foto's met toelichting)**
- 6 Feiten & Fabels**
- 7 Alternatieven**
- 8 Overtredingen & standaarddocumenten**
- 9 Bijlagen:**

1. Aanleiding & Actiemaand grondopslag in november 2011

De VROM-Inspectie (VI) heeft in 2010 na onderzoek geconstateerd dat veel gemeenten en bedrijven verschillende partijen grond samenvoegen terwijl ze niet beschikken over de vereiste erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Dit heeft een indicatief landelijk beeld opgeleverd dat het naleefgedrag onvoldoende is. Onderstaand een 'greep' uit de constatering.

Het rapport, 'Grond-op-hopen' is te lezen via de website www.vrominspectie.nl/bodem

Constateringen:

- Partijen grond worden bedoeld of onbedoeld, geheel of gedeeltelijk samengevoegd (opgebulkt) zonder erkenning (overtreding art. 15 Besluit bodemkwaliteit);
- op diverse locaties wordt grond ingenomen en samengevoegd zonder dat de kwaliteitsgegevens van de grond bekend was (overtreding art. 4.3.2. Regeling bodemkwaliteit);
- de bedrijven in de branche ervaren geen gelijk speelveld, het behalen van een certificaat voor het verkrijgen van de erkenning vraagt een behoorlijke financiële inspanning maar concurrenten beschikken ook niet over een certificaat en erkenning;
- doordat gemeenten ook grondopslagen exploiteren waar partijen grond worden samengevoegd zonder erkenning vertonen zij geen gewenst voorbeeldgedrag;
- samenwerking met anderen is een oplossing maar daarvoor lijkt het draagvlak nog beperkt.

Uit het onderzoek is duidelijk geworden dat meer toezicht en handhaving nodig is. In november 2011 houdt de VROM-Inspectie daarom een landelijke **Actiemaand** grondopslag. Op grote schaal worden dan controles uitgevoerd bij bedrijven en de overheid op locaties waar mogelijk partijen grond worden samengevoegd. De controles worden zoveel mogelijk uitgevoerd samen met toezichthouders van gemeenten, provincies en de politie. Wanneer grond wordt samengevoegd zonder erkenning wordt direct bestuursrechtelijk opgetreden (last onder dwangsom) en wordt ook proces-verbaal opgemaakt.

2. Wettelijk kader

Verbod samenvoegen zonder erkenning

In de Regeling bodemkwaliteit is bepaald dat het samenvoegen van verschillende partijen grond tot een partij groter dan 25 m³ alleen mag gebeuren door een BRL 9335 erkende instelling. Dit kan een bedrijf zijn maar ook een gemeente. Ook instellingen die beschikken over een erkenning BRL 7500 (deze is van toepassing als opgeslagen grond wordt bewerkt) zijn bevoegd om partijen grond samen te voegen.

Regeling bodemkwaliteit artikel 4.3.2. Samenvoegen van partijen

1. Het samenvoegen van verschillende partijen grond of baggerspecie tot een partij die groter is dan 25m³, is uitsluitend toegestaan indien deze:
 - a. in dezelfde bodemkwaliteitsklasse zijn ingedeeld, en
 - b. zijn gekeurd en samengevoegd overeenkomstig BRL 9335 of BRL 7500, door een persoon of instelling die daartoe beschikt over een erkenning.
- 2...
- 3...

De regels voor samenvoegen van partijen grond in het kort:

- je mag alleen partijen grond en baggerspecie samenvoegen als je hiervoor erkend bent;
- je mag alleen partijen van dezelfde kwaliteit samenvoegen;
- je moet hiervoor een BRL 9335 of BRL 7500 certificaat hebben en erkend zijn (zie voor erkende instellingen het zoekmenu op de website van Bodem+ : <http://www.agentschapnl.nl/onderwerp/zoeken-naar-erkende-instellingen>);
- tot 25 m³ mag je zonder erkenning samenvoegen.

Uitzonderingsregel erkenningsplicht

Voor het behalen van een certificaat mag eenmalig een werkzaamheid worden uitgevoerd onder toezicht van een certificerende instelling. In dit geval geldt een uitzondering van de erkenningsplicht voor het samenvoegen/opbulken van partijen grond.

Grens 25 m³

In de Regeling bodemkwaliteit is vastgelegd dat het bij elkaar brengen van partijen grond of baggerspecie met verschillende herkomst pas als samenvoegen wordt beschouwd indien de omvang van de opgebulkte partij groter is dan 25 m³. Deze hoeveelheid is gebaseerd op de omvang van een grote container of vrachtwagen. Zo kunnen bijvoorbeeld gemeentewerven kleine hoeveelheden grond van particulieren zonder erkenning innemen. Voor het bij elkaar brengen van verschillende partijen grond en/of baggerspecie tot een hoeveelheid van meer dan 25 m³ is een erkenning vereist.

Het separaat opslaan van partijen van verschillende herkomst is niet erkenningsplichtig. Een goede scheiding tussen verschillende partijen grond is nodig om te voorkomen dat partijen grond bij opslag (bedoeld of onbedoeld) worden samengevoegd.

3. Wanneer is sprake van samenvoegen van verschillende partijen grond

Hieronder worden de begrippen "samenvoegen" en "verschillende partijen" nader toegelicht om te kunnen vaststellen wanneer sprake is van samenvoegen van verschillende partijen grond.

"Samenvoegen"

- Het Besluit Bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit bevatten geen definitie van het begrip "samenvoegen". In de toelichting op de regeling staat hierover wel het volgende: *"Van samenvoegen van partijen grond of baggerspecie is sprake, indien voor het uiteindelijk toepassen, bijvoorbeeld door een grondbank, partijen zodanig worden samengevoegd dat zij niet meer gescheiden zijn toe te passen"*.
- In de BRL 9335 is samenvoegen als volgt gedefinieerd: *"Het vormen van een grote partij door het samenvoegen van kleine partijen waarbij de identiteit van de samengevoegde individuele partijen verloren gaat"*.

In de praktijk betekent dit dat bij opslag van separate partijen een deugdelijke vorm van afscheiding tussen de verschillende partijen nodig is. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van vakindeling via betonnen 'legoblokken' of het aanhouden van voldoende ruimte tussen de hopen grond. Het zodanig tegen elkaar aanliggen van hopen grond dat scheiding niet meer mogelijk is, is niet toegestaan.

"Verschillende partijen"

In het Besluit bodemkwaliteit is een "partij" als volgt gedefinieerd: *"identificeerbare hoeveelheid bouwstof, grond of baggerspecie van vergelijkbare milieuhygiënische kwaliteit, die is bedoeld om als geheel te worden verhandeld of toegepast"*. In de BRL 1000, protocol 1001 is in paragraaf 6.1.2 een nadere invulling gegeven aan de partijdefinitie en wanneer sprake is van één partij: *"Bodem en waterbodem (in-situ) resp. grond en baggerspecie (depots - dus na ontgraving) mogen worden aangemerkt als één partij, indien:*

- *sprake is van een eenduidige en gelijke textuur, bepaald overeenkomstig NEN 5706;*
- *sprake is van aaneengesloten percelen of depots;*
- *de aangetroffen bijmengingen van de individuele partijen qua samenstelling en percentage, bepaald conform protocol 2001, gelijk zijn;*
- *sprake is van een gelijke milieuhygiënische kwaliteit (vastgesteld aan de hand van een indicatieve partijkeuring, verkennend bodemonderzoek, bodemverwachtingenkaart (waterbodem), historisch bodemonderzoek en/of vastgestelde bodemkwaliteitskaart van gemeente of waterkwaliteitsbeheerder.)"*

Dit is een cumulatieve opsomming, wat inhoudt dat aan al deze punten moet worden voldaan om te kunnen spreken over één partij. Is dat niet het geval dan is sprake van verschillende partijen.

Ondanks deze toelichting kan in de praktijk tegen allerlei verschillende situaties worden aangelopen, waarbij niet direct helder is of sprake is van het samenvoegen van verschillende partijen. Per situatie zal moeten worden beoordeeld of dit het geval is. In de volgende paragraaf worden een aantal praktijkvoorbeelden geschetst die daarbij behulpzaam kunnen zijn.

4. Toezicht & Handhaven

Onderstaand worden aan de hand van foto's die zijn voorzien van een toelichting en aandachtspunten verschillende praktijkvoorbeelden weergegeven.

Situatie: gemeentelijke opslaglocatie, verschillende partijen grond liggen duidelijk gescheiden van elkaar opgeslagen.

Conclusie:

Het separaat opslaan van partijen grond van verschillende herkomst is niet erkenningsplichtig. Optreden niet nodig.

Aandachtspunten:

- om te voorkomen dat partijen grond worden samengevoegd is het nodig een voldoende scheiding tussen verschillende partijen grond aan te brengen (ruimte/muurtje etc).
- van de verschillende geaccepteerde partijen moeten kwaliteitsgegevens voorhanden zijn (bijvoorbeeld partijkeuring of bodemkwaliteitskaart)

Situatie: gemeentelijke opslaglocatie, gemeente beschikt over bodemkwaliteitskaart, verschillende partijen grond liggen duidelijk samengevoegd opgeslagen.

Conclusie: sprake van samenvoegen zonder erkenning, overtreding art. 15 Bbk, Wijze van optreden; voornemen last onder dwangsom en proces verbaal.

Aandachtspunten:

- Het wel/niet hebben van een bodemkwaliteitskaart is niet relevant.
- Als al het grondverzet uit de gemeente samenkomt op een locatie in afwachting van een toepassing is samenvoegen aan de orde.

3

Situatie: verschillende partijen grond liggen gedeeltelijk gescheiden maar wel met de 'tenen' over elkaar, is dit te beschouwen als samenvoegen?.

Conclusie:

Er is wel sprake van samenvoegen, maar het betreft een grensgeval;

Wijze van optreden: waarschuwing & hercontrole uitvoeren

Aandachtspunt:

- Wanneer partijen net tegen elkaar aanliggen of met de 'tenen' net over elkaar is het advies niet op te treden.

4.

Situatie: een partij grond die qua kleur wel verschilt maar qua textuur e.d. niet, is hier samengevoegd.

Conclusie: bij het ontgraven is heel goed mogelijk dat één ontgraven partij er zo uitziet, dus is niet zondermeer sprake van een overtreding.

Vervolgactie: administratie/kwaliteitsgegevens moet uitkomst bieden.

Aandachtspunten:

- Een korte check bij exploitant over de herkomst / kwaliteit van de grond.
- Bij twijfel niet beschouwen als samenvoegen.

5

Situatie: diverse partijen grond, deels gescheiden maar ook diverse partijen grond duidelijk samengevoegd, is ook visueel duidelijk waar te nemen, grote hoeveelheden (> 10.000 ton).

Conclusie: Lijkt overtreding art. 15 Bbk maar nader onderzoek leert dat de situatie legaal is omdat het hier een grootschalige bodemtoepassing (GBT) betreft.

Aandachtspunten:

- Check of voldaan is aan spelregels m.b.t. GBT in Bbk (zie HUM Bbk).
- Check of bestemmingsplan wel is aangepast.
- Check of hierover een raadsbesluit is genomen.

6

Situatie: diverse partijen grond, deels gescheiden maar ook diverse partijen grond duidelijk samengevoegd, visueel goed waar te nemen.

Conclusie: sprake van samenvoegen zonder erkenning, overtreding art. 15 Bbk.

Wijze van optreden; voornemen last onder dwangsom en proces verbaal.

Aandachtspunten:

- Of eventueel een WM vergunning is verleend is voor de overtreding niet relevant.
- Of bedrijf werkzaamheden uitvoert voor gemeente is voor overtreding niet relevant.
- Of grond uitsluitend afkomstig is van grondgebied met een bodemkwaliteitskaart is voor de overtreding niet relevant.

7

Situatie: samenvoegen verschillende partijen grond binnen een Wm-inrichting. In Wm-vergunning is acceptatie/opbulken vergund.

Conclusie: sprake van samenvoegen, overtreding art. 15 Bbk.

Wijze van optreden; voornemen last onder dwangsom en proces verbaal.

Aandachtspunten:

- Of eventueel een Wm-vergunning is verleend is voor de overtreding niet relevant.
- Eisen van het Bbk en Rbk gelden naast de eventuele voorschriften opgenomen in de milieuvergunning.
- Of bedrijf werkzaamheden uitvoert voor gemeente is voor overtreding niet relevant.
- Idem of grond uitsluitend afkomstig is van grondgebied met een bodemkwaliteitskaart

8

Situatie: tijdelijk depot, opslagen grond uit omgeving (afschrapen weilanden t.b.v. natuurontwikkeling), kwaliteit van de grond onbekend, beoogde toepassing grond toepassen in kaden. Toepassen vindt plaats met AP04 keuring

Conclusie: samenvoegen ja, herkomst verschillende partijen? is moeilijk, oorspronkelijke kwaliteit niet aantoonbaar.

Wijze van optreden; waarschuwingsbrief

Aandachtspunten:

- Discussie of herkomst is te kwalificeren als één partij of verschillende partijen (weg/water etc), blijft maatwerk.
- Oorspronkelijke kwaliteit dient bekend te zijn .
- Alleen bodemkwaliteitskaart is onvoldoende.

Fabels & Feiten

Welke tegenargumenten kun je als handhaver verwachten?

1. *Ik weet wat de kwaliteit is van de grond die ik accepteer want daar zitten partijkeuringen bij. Grond van gelijke kwaliteit mag ik dus samenvoegen zonder een erkenning.*
Niet waar, partijen duidelijk gescheiden opslaan mag wel maar wil men samenvoegen dan moet het bedrijf erkend zijn.
2. *Ik ontvang alleen maar schone grond en daar maak ik één grote bult van dan hoef ik geen erkenning te hebben.*
Niet waar, ook hier geldt erkenning noodzakelijk.
3. *Voordat ik partijen grond afzet laat ik een partijkeuring (ap04) uitvoeren, een erkenning is dan niet noodzakelijk.*
Niet waar, voor het samenvoegen is een erkenning noodzakelijk. Het is soms wel lastig te bewijzen dat het oorspronkelijk allemaal verschillende partijen waren. De administratie wijst dit vaak niet uit.
4. *Een bedrijf werkt in opdracht voor gemeente X en ontvangt partijen grond klasse wonen en klasse industrie. Het bedrijf heeft op zijn terrein twee grote vakken, één voor klasse wonen en één voor klasse industrie. Het bedrijf is van mening dat hij dan geen erkenning hoeft te hebben.*
Niet waar, het bedrijf voegt verschillende partijen grond samen en dient dus een erkenning te hebben.
5. Woonwijk pm Hilde
6. Tijdelijke opslag pm Hilde

5. Alternatieven

Voor een gemeente of bedrijf die geringe hoeveelheden grond of baggerspecie samenvoegt kan certificering en erkenning op grond van BRL9335 niet rendabel zijn. Ook het inkeuren van kleine partijen is relatief kostbaar.

Onderstaand zijn verschillende alternatieven genoemd om zonder erkenning met grondverzet bezig te blijven:

1. **Niet samenvoegen** van partijen, maar de partijen separaat opslaan. Voorwaarde hiervoor is dat voldoende ruimte op het terrein aanwezig is. Indien van de partij reeds een vanuit het Bbk erkend bewijsmiddel beschikbaar is (bijvoorbeeld partijkeuring of bodemkwaliteitskaart), blijft deze bij de partij horen en kan gebruikt worden bij latere toepassing. Is nog geen bewijsmiddel beschikbaar van de partij, dan kan de partij (al dan niet op basis van indicatieve onderzoeksgegevens) worden afgevoerd naar een BRL 9335 erkend bedrijf.
2. **Samenvoegen van hele kleine partijen tot 25m3** is toegestaan zonder erkenning. Het gevolg van deze samenvoeging is wel dat de bewijsmiddelen van de afzonderlijke partijen komen te vervallen. Deze partijen dienen te worden afgevoerd naar een instelling die deze onder erkenning verder kan opbulken en inkeuren.
3. **Samenwerken met een erkend bedrijf of een overheid die erkend is** (zoals een groundbank of een aannemer met erkenning). In de praktijk werkt dit op hoofdlijnen als volgt: de certificaathouder moet aan de certificerende instelling kunnen aantonen dat volgens de regels is gewerkt. De certificaathouder doet de acceptatie van de partijen en houdt de administratie bij. De deponhouder doet fysiek de samenvoeging en houdt een logboek en een situatietekening bij van het depot en geeft daarvan een afschrift aan de certificaathouder die hierop kan controleren.

Lees meer over de alternatieven in een artikel van Cumela:

http://www.agentschapnl.nl/sites/default/files/sn_bijlagen/Artikel_Bijeenkomsten_opslag_gro-nd-24-350544.pdf

6. Overtreding & standaard documenten

Wanneer verschillende partijen grond geheel of gedeeltelijk, bedoeld of onbedoeld worden samengevoegd zonder te beschikken over een erkenning wordt in strijd gehandeld met artikel 15 van het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit (4.3.2).

De VROM-Inspectie is bevoegd tot het handhaven van de artikel 15 Bbk (werken zonder erkenning). Ook is de VROM-Inspectie bevoegd voor artikel 18 Bbk (handelen in strijd met normdocument). Overtreding van dit artikel kan aan de orde zijn als iemand met een erkenning in strijd handelt met het geldend normdocument (BRL 9335 of BRL 7500).

Voorwaarde is dat er telkens sprake moet zijn van een werkzaamheid. Deze werkzaamheden staat genoemd in artikel 2.1 van de Regeling bodemkwaliteit.

Voor overtredingen binnen een inrichting waarvoor een milieuvergunning/omgevingsvergunning is verleend is ook het bevoegd gezag van de inrichting (gemeente/provincie) bevoegd om de bepalingen uit het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit te handhaven.

Opsporingsambtenaren zijn bevoegd voor de strafrechtelijke handhaving van artikel 15,18, 4.3.2.

De relevante artikelen op een rij:

Artikel 15 Besluit bodemkwaliteit

1. Het is verboden een werkzaamheid uit te voeren zonder daartoe verleende erkenning.
2. De in artikel 9, tweede lid bedoelde handelingen kunnen slechts worden uitgevoerd door een natuurlijke persoon die staat vermeld op de erkenning.
3. Het bepaalde in het eerste en tweede lid geldt niet voorzover de werkzaamheid wordt uitgevoerd voor het verkrijgen van een certificaat of een accreditatie.

Artikel 18 Besluit bodemkwaliteit

1. Het is verboden een werkzaamheid uit te voeren in strijd met het daarvoor geldende normdocument.
2. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voorzover het afwijken van het normdocument bij wettelijk voorschrift is toegestaan.

Regeling bodemkwaliteit Art. 2.1. onder s:

- samenvoegen van verschillende partijen grond of baggerspecie in de zin van [artikel 4.3.2](#).

Regeling bodemkwaliteit artikel 4.3.2. Samenvoegen van partijen

1. Het samenvoegen van verschillende partijen grond of baggerspecie tot een partij die groter is dan 25m³, is uitsluitend toegestaan indien deze:

- a. in dezelfde bodemkwaliteitsklasse zijn ingedeeld, en
- b. zijn gekeurd en samengevoegd overeenkomstig BRL 9335 of BRL

7500, door een persoon of instelling die daartoe beschikt over een erkenning.

2. Bij het samenvoegen van partijen grond of baggerspecie vervallen de milieuhygiënische verklaringen voor de oorspronkelijke partijen en verstrekt de persoon of instelling die de partijen heeft samengevoegd daarvoor een milieuhygiënische verklaring.

3. Voor het samenvoegen van partijen grond of baggerspecie die kleiner zijn dan 100 ton, is het toegestaan om in afwijking van het eerste lid, onder a, partijen grond of baggerspecie van verschillende of onbekende bodemkwaliteitsklassen samen te voegen overeenkomstig BRL 9335 of BRL 7500.

Standaard documenten

Om bestuursrechtelijk of strafrechtelijk op te treden zijn diverse voorbeelddocumenten beschikbaar. In de documenten zijn de overtredingen/artikelen/strafbaarstelling nader uitgewerkt.

- een standbrief van de VROM-Inspectie voornemen Last onder Dwangsom.
- Een standaard proces verbaal ten behoeve van strafrechtelijk optreden door Boa's/politie

7. Bijlagen + nuttige links

Stukken op deze lijst toegankelijk maken dmv doorklikken.

- **Checklist controle grondopslag**
- **Standbrief van de VROM-Inspectie voornemen Last onder Dwangsom.**
- **Standaard proces verbaal ten behoeve van strafrechtelijk optreden door Boa's/politie**
- **Zelftest samenvoegen partijen grond**
- **FAQ samenvoegen**

Nuttige links

[hier diverse links te plaatsen naar allerlei nuttige artikelen e.d.,](#)

Heb je nu nog vragen?? Bel de Helpdesk Bodem+ tel.....